

กลุ่ม(เข้า-บาย) _____ กลุ่มที่ _____ ชั้นปีที่ _____ ห้อง _____

รหัส _____ ชื่อ _____

วันเดือนปี _____/_____/_____

รหัส _____ ชื่อ _____

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การทดลองที่ 5 Diode: Characteristics and Applications (rev.04)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาลักษณะสมบัติของไดโอด
2. เพื่อหาความต้านทานขณะไบอัสตรงและไบอัสกลับของไดโอด
3. เพื่อศึกษาวงจรกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรง

อุปกรณ์เพิ่มเติม

1. ไม่มี

วัสดุเพิ่มเติม

1. เทปพันสายไฟ (นักศึกษาจัดหามาเอง)

เต็ม 10 คะแนน

5.1 Diode checking with DMM

5.2 Diode Characteristic

5.3 Half wave rectifier

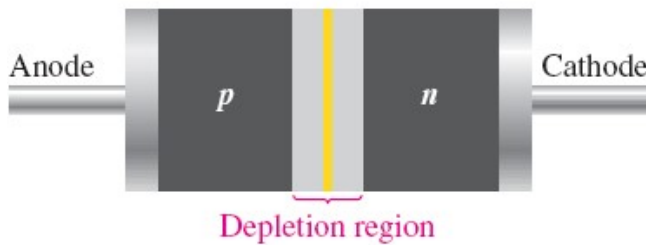
5.4 Full wave rectifier

วัสดุเหล่านี้ เมื่อทดลองเสร็จให้เก็บให้เรียบร้อย

เพื่อใช้ในการทดลองครั้งต่อไป

ทฤษฎี

ไดโอดเป็นอุปกรณ์ที่ทำจากสารกึ่งตัวนำ p-n สามารถควบคุมให้กระแสไฟฟ้าจากภายนอกไหลผ่านตัวมันได้ทิศทางเดียว ไดโอดชนิดสารกึ่งตัวนำ มักจะใช้ผลึกสารกึ่งตัวนำจำพวกซิลิกอนที่ไม่บริสุทธิ์โดยการเจือสาร (Dope) ให้เกิดสารกึ่งตัวนำสองชนิดโดยชนิดแรกจะมีประจุลบคืออิเล็กตรอนมากกว่าโฮลเรียกว่า "สารกึ่งตัวนำชนิด n (n-type semiconductor) " ส่วนอีกชนิดหนึ่งนั้นจะมีประจุบวกหรือโฮลมากกว่าอิเล็กตรอนเรียกว่า "สารกึ่งตัวนำชนิด p (p-type semiconductor) " ดังนั้นไดโอดจึงมีขั้ว 2 ขั้ว คือ แอโนด (Anode ; A) ซึ่งต่ออยู่กับสารกึ่งตัวนำชนิด p และ แคโทด (Cathode ; K) ซึ่งต่ออยู่กับสารกึ่งตัวนำชนิด n โดยมีโครงสร้างและสัญลักษณ์ดังรูปที่ 1 (a) และ (b) ตามลำดับ

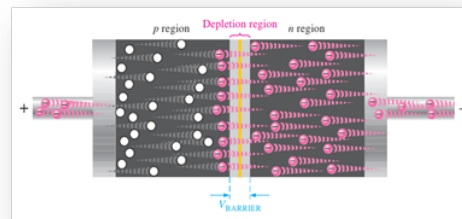
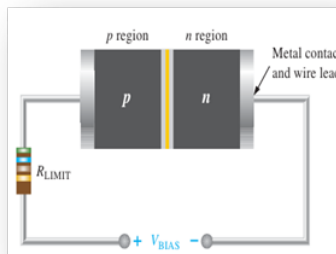
(a) Basic structure

(b) Symbol

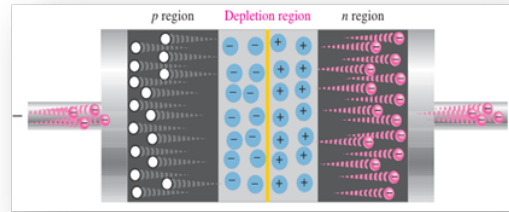
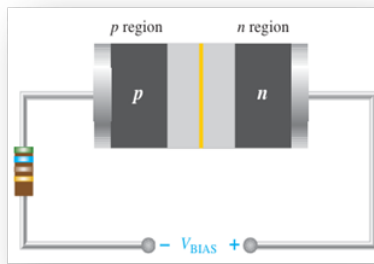
การไบอัส (BIAS)

การไบอัสเป็นการป้อนแรงดันไฟฟ้าให้กับอุปกรณ์เพื่อให้ทำงานตามที่ต้องการ โดยการไบอัสรอยต่อ p-n เป็นการป้อนสนามไฟฟ้าภายนอกให้แก่รอยต่อ ซึ่งมีผลต่อบริเวณปลอดพาหะ ซึ่งสามารถทำได้สองแบบ คือ การไบอัสตรง (Forward Bias) และการไบอัสกลับ (Reverse Bias)

การไบอัสตรงแก่รอยต่อ p-n โดยการป้อนศักย์ไฟฟ้าบวกแก่สารกึ่งตัวนำ p-type และการป้อนศักย์ลบให้กับสารกึ่งตัวนำ n-type ซึ่งจะผลักให้พาหะข้างมากเข้าหารอยต่อ ทำให้บริเวณปลอดพาหะแคบลง หากศักย์ไฟฟ้าที่ป้อนนี้มีค่าสูงกว่าค่าแรงศักย์ไฟฟ้าภายในรอยต่อ ก็จะเกิดกระแสไฟฟ้าไหลผ่านรอยต่อได้ ซึ่งศักย์ไฟฟ้าที่รอยต่อของรอยต่อ p-n ที่สร้างจาก Ge มีค่าประมาณ 0.3V และ Si จะมีค่าประมาณ 0.7 V ที่ 25 องศาเซลเซียส

กลุ่ม(เข้า-บ่าย) _____ กลุ่มที่ _____ ชั้นปีที่ _____ ห้อง _____
 รหัส _____ ชื่อ _____ รหัส _____ ชื่อ _____

การไบอัสกลับแก่อรอยต่อ p-n โดยป้อนศักย์บวกแก่สารกึ่งตัวนำ n-type และศักย์ลบให้กับสารกึ่งตัวนำ p-type ซึ่งจะดึงดูดให้พาหะข้างมากเข้าหาศักย์ไฟฟ้าที่ป้อน จึงทำให้บริเวณปลอดพาหะกว้างยิ่งขึ้น อนึ่งการไบอัสกลับนี้ไม่ขัดขวางการเคลื่อนที่ของพาหะข้างน้อย

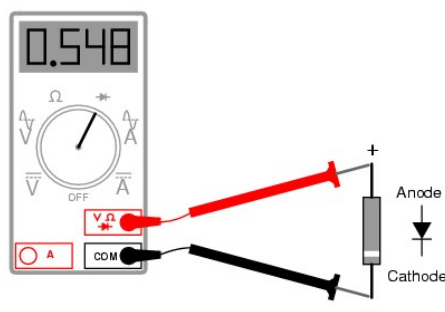
การทดลองที่ 5.1 การทดลองวัดค่าของไดโอดด้วย DMM

- 1) ทำการวัดค่าไดโอดโดยปรับ DMM (Digital Multi Meter) ไปยังย่านวัดไดโอด ตามรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงย่านการวัดไดโอด

- 2) ทำการต่อดิจิตอลมัลติมิเตอร์(DMM)เข้ากับไดโอดตามรูปที่ 2

รูปที่ 2 การวัดไดโอดโดยใช้ดิจิตอลมัลติมิเตอร์

- 3) ทำการบันทึกผลค่าที่วัดได้จากรูปที่ 2 โดยที่สายวัดสีแดงวัดที่ขั้ววาโนดและสายสีดำวัดที่ขั้วคาโทด (Forward bias)
 ถ้าหน้าจอของ DMM ขึ้นดังรูปที่ 1 ให้บันทึกเป็น over range
- 4) ทำการบันทึกผลค่าที่วัดได้จากรูปที่ 2 โดยที่สายวัดสีแดงวัดที่ขั้วคาโทดและสายสีดำวัดที่ขั้ววาโนด (Reverse bias)

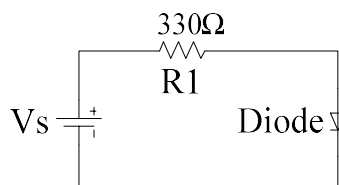
NO.	Diode	Reverse Bias	Forward Bias
1	1N4001 #1		
2	1N4001 #2		
3	1N4001 #3		
4	1N4001 #4		

- ถ้าเราวัดไดโอด แล้วพบว่า มีความต้านทานน้อยทั้ง Forward และ Reverse แสดงว่า .....
- ถ้าเราวัดไดโอด แล้วพบว่า มีความต้านทานมากทั้ง Forward และ Reverse แสดงว่า .....

การทดลองที่ 5.2 การทดลองตรวจสอบคุณสมบัติของไดโอด

ขั้นตอนการทดลอง

- วัดค่ารีซิสเตอร์ R_1 ด้วย DMM
ค่าที่ได้คือ ..... Ω
- ใช้มิเตอร์วัดโวลเตจที่ตกคร่อมไดโอด (V_{Diode} ใช้ Range 2V)
ปรับ V_s ให้ได้ V_{Diode} ตามตาราง
- ใช้ DMM วัดค่า Voltage ที่ตกคร่อม R_1 บันทึกผล และคำนวณกระแส

No	V_{Diode}	V_s (Volt)	V_{R1} (Volt)	$i = V_{R1}/R_1$ (mA.)
1	0.45 V			
2	0.50 V			
3	0.55 V			
4	0.60 V			
5	0.65 V			
6	0.70 V			
7	0.75 V			

4) ตั้งค่า $V_s = 20\text{ V}$. วัดอุณหภูมิที่ไดโอด นำหัวแร้ง(เพิ่มอุณหภูมิให้ไดโอด) มาจ่อใกล้ๆ สังเกตการเปลี่ยนแปลงโวลเตจที่ตกคร่อมไดโอด บันทึกผล

.....

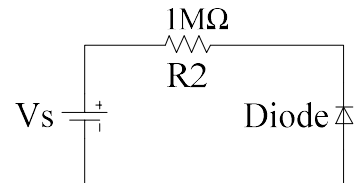
.....

5) วัดค่า Resistor $1\text{M}\Omega$ ด้วย DMM

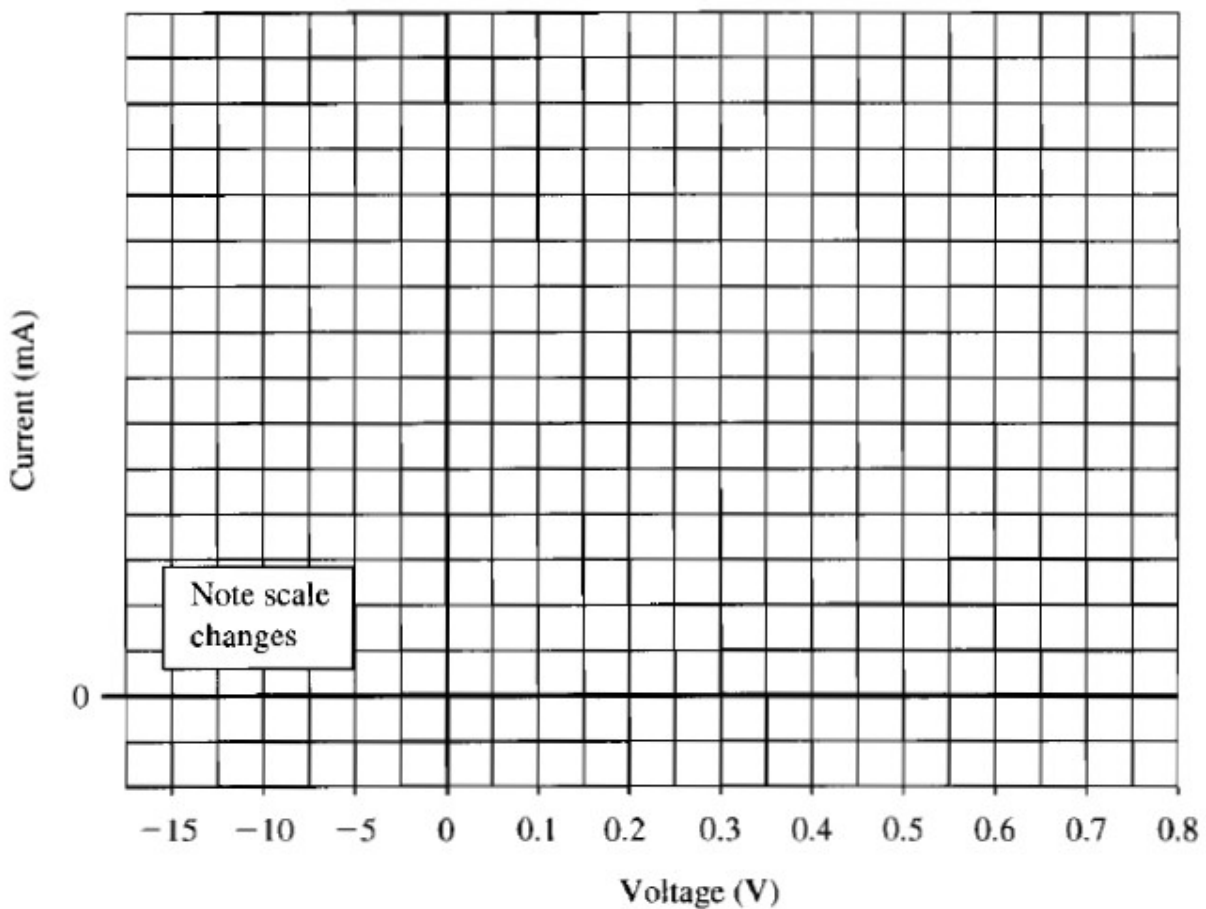
ค่าที่ได้คือ ..... Ω

6) ต่อวงจรดังรูป ปรับค่า V_s ให้ได้ Voltage ตกคร่อม R_2 ดังตาราง

V_{R2} (measured)	V_{REV} (measured)	I_{REV} (computed)
5.0 V.		
10.0 V.		
15.0 V.		

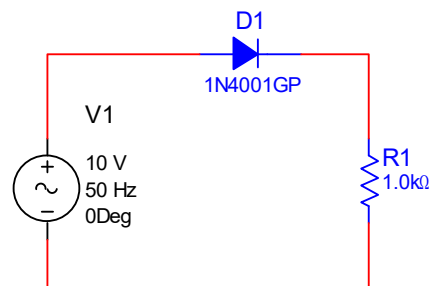
7) นำข้อมูลที่ได้มาพล็อตกราฟ

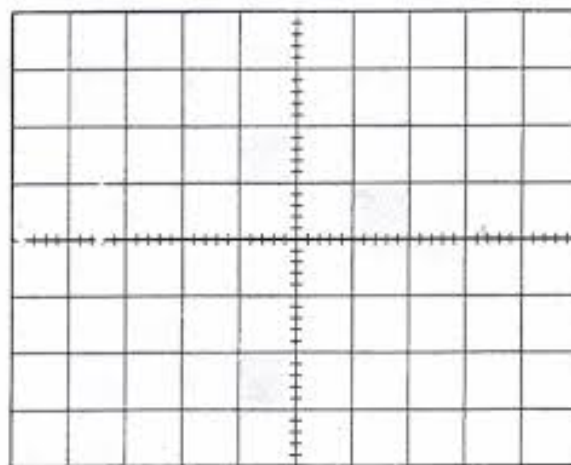
การทดลองที่ 5.3 การทดลองการวงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น (Half-Wave Rectifier)

ขั้นตอนการทดลอง

- 1) ใช้ CH1 ของออสซิลโลสโคป (DC coupling)
ตั้งค่า sine wave ให้ได้ 10 Vpp 50 Hz.
- 2) ต่อวงจรดังรูป ใช้ CH2 ของออสซิลโลสโคป (DC coupling)
วัดสัญญาณโวลเตจที่ตกคร่อมรีซิสเตอร์ (V_{R1})
และ โวลเตจที่ตกคร่อมไดโอด (V_D ใช้ Range 2V)
- 3) วาดรูปสัญญาณ ของทั้งสอง channel (ต้องระบุ ground ของแต่ละ channel ด้วย)

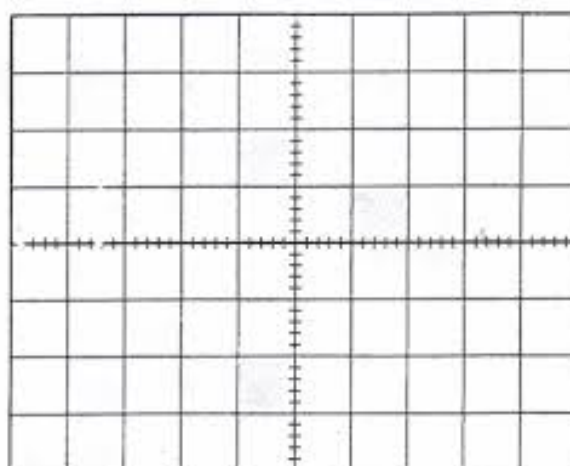

CH1 = ... V / div
CH2 = ... V / div
Timebase = ... s/div
Vmax (CH2) = ... Volts.
Vmin (CH2) = ... Volts.

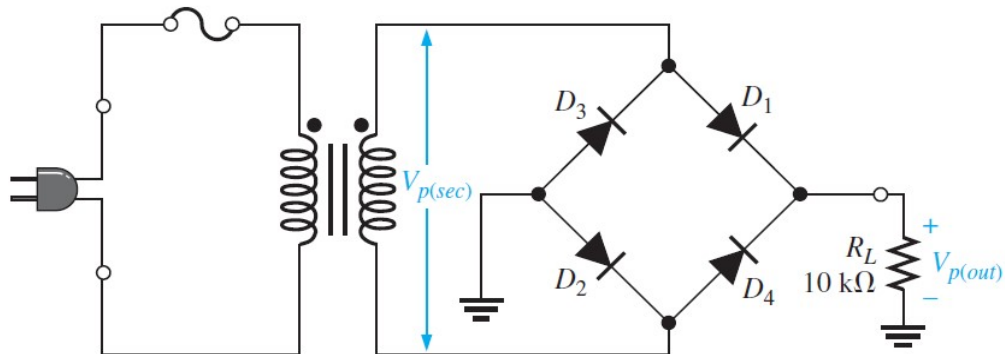
- 4) ถอด probe ทั้งสอง ออกจากวงจร แล้วนำ probe CH1 วัด Voltage ที่ตกคร่อมไดโอด โดยให้ ground ของ probe อยู่ที่จุดเชื่อมต่อระหว่าง ไดโอด และ รีซิสเตอร์

CH1 = ... V / div
Timebase = ... s/div
Vmax (CH1) = ... Volts.
Vmin (CH1) = ... Volts.

การทดลองที่ 5.4 การทดลองการวงจรเรียงกระแสแบบบริดจ์ (Bridge Rectifier)

ขั้นตอนการทดลอง

- 1) ต่อยังวงจรดังรูป
- 2) ใช้ CH1 ของออสซิลโลสโคป (DC coupling) วัดค่า $V_{p(sec)}$ บันทึกผล

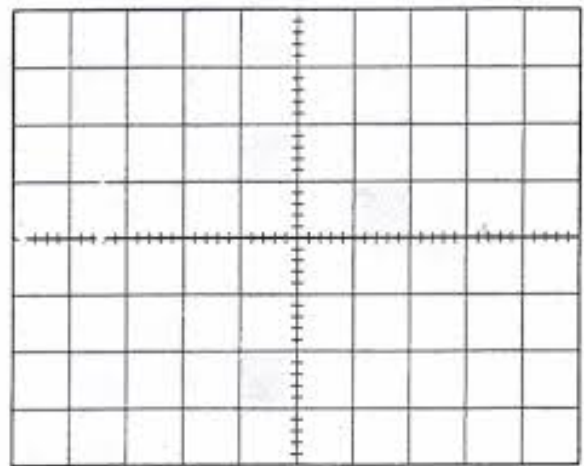
CH1 = ... V / div

Timebase = ... s/div

Vmax (CH1) = ... Volts.

Vmin (CH1) = ... Volts.

Frequency = ... Hz.

- 3) ใช้ CH1 วัด Voltage ตกคร่อม D3 โดยให้ ground ของ probe อยู่ที่จุดเชื่อมต่อระหว่าง D3 และ D4
- 4) ใช้ CH2 วัด Voltage ตกคร่อม D2 โดยให้ ground ของ probe อยู่ที่จุดเชื่อมต่อระหว่าง D3 และ D4 บันทึกผล

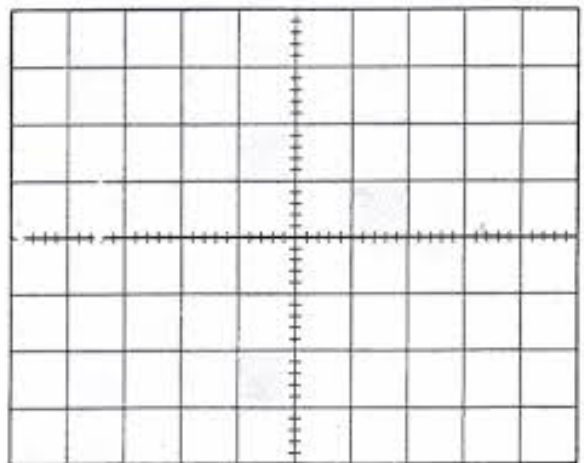
CH1 = ... V / div

CH2 = ... V / div

Timebase = ... s/div

Vmax (CH1) = ... Volts.

Vmin (CH1) = ... Volts.

กลุ่ม(เข้า-บ่าย) _____ กลุ่มที่ _____ ชั้นปีที่ _____ ห้อง _____

รหัส _____ ชื่อ _____

วันเดือนปี _____/_____/_____

รหัส _____ ชื่อ _____

5) ถอด probe ออกทั้งสอง channels

6) ใช้ CH1 วัด Voltage ตกคร่อม R_L ($V_{p(out)}$)

CH1 = ... V / div

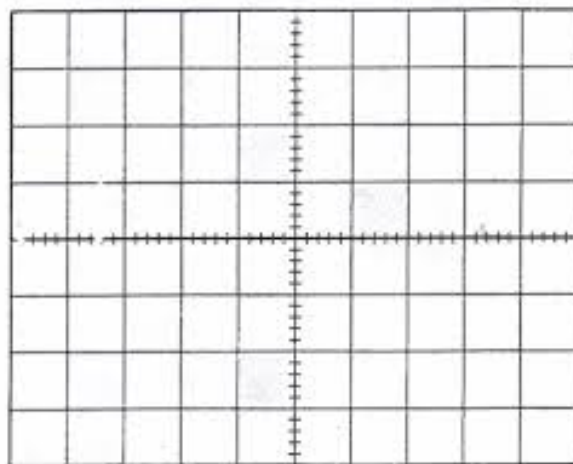
Timebase = ... s/div

Vmax (CH1) = ... Volts.

Vmin (CH1) = ... Volts.

CH1 scale = ...

Volt/div

7) นำคาปาซิเตอร์ 1uF ต่อขนานกับ R_L โดยให้ขั้วบวกของคาปาซิเตอร์ต่อกับจุด V+ และ ขั้วลบ ต่อกับ Ground

CH1 scale = ... V / div

Timebase = ... s/div

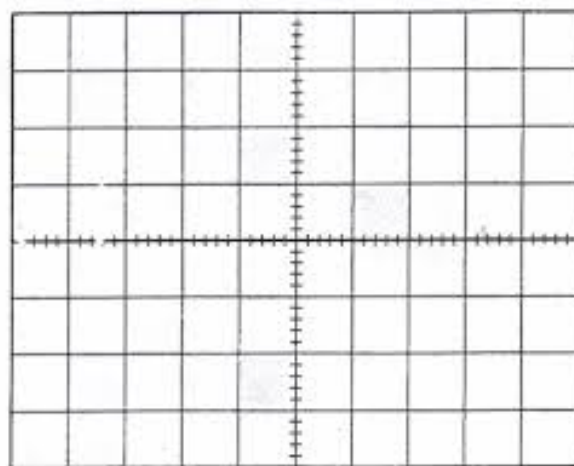
Vmax (CH1) = ... Volts.

Vmin (CH1) = ... Volts.

Vripple = Vmax - Vmin

= ..... - .....

= ..... Volt

8) นำคาปาซิเตอร์ 100uF ต่อแทน 1uF ขนานกับ R_L โดยให้ขั้วบวกของคาปาซิเตอร์ต่อกับจุด V+ และ ขั้วลบ ต่อกับ Ground

CH1 scale = ... V / div

Timebase = ... s/div

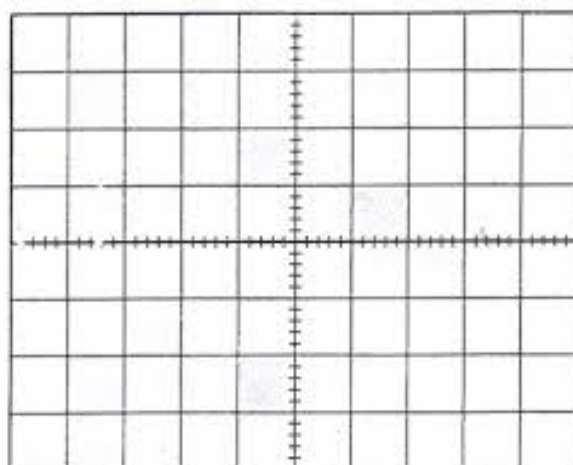
Vmax (CH1) = ... Volts.

Vmin (CH1) = ... Volts.

Vripple = Vmax - Vmin

= ..... - .....

= ..... Volt

1N4001 - 1N4007

Features

- Low forward voltage drop.
- High surge current capability.

DO-41
COLOR BAND DENOTES CATHODE

General Purpose Rectifiers

Absolute Maximum Ratings*

$T_A = 25^\circ\text{C}$ unless otherwise noted

Symbol	Parameter	Value							Units
		4001	4002	4003	4004	4005	4006	4007	
V_{RRM}	Peak Repetitive Reverse Voltage	50	100	200	400	600	800	1000	V
$I_{F(AV)}$	Average Rectified Forward Current, .375 " lead length @ $T_A = 75^\circ\text{C}$	1.0							A
I_{FSM}	Non-repetitive Peak Forward Surge Current 8.3 ms Single Half-Sine-Wave	30							A
T_{stg}	Storage Temperature Range	-55 to +175							$^\circ\text{C}$
T_J	Operating Junction Temperature	-55 to +175							$^\circ\text{C}$

*These ratings are limiting values above which the serviceability of any semiconductor device may be impaired.

Thermal Characteristics

Symbol	Parameter	Value	Units
P_D	Power Dissipation	3.0	W
$R_{\theta JA}$	Thermal Resistance, Junction to Ambient	50	$^\circ\text{C/W}$

Electrical Characteristics

$T_A = 25^\circ\text{C}$ unless otherwise noted

Symbol	Parameter	Device							Units
		4001	4002	4003	4004	4005	4006	4007	
V_F	Forward Voltage @ 1.0 A	1.1							V
I_R	Maximum Full Load Reverse Current, Full Cycle $T_A = 75^\circ\text{C}$	30							μA
I_R	Reverse Current @ rated V_R $T_A = 25^\circ\text{C}$	5.0							μA
I_R	Reverse Current @ rated V_R $T_A = 100^\circ\text{C}$	500							μA
C_T	Total Capacitance $V_R = 4.0\text{ V}$, $f = 1.0\text{ MHz}$	15							pF

